

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ
 Y
 REDACCIÓ
 CARRÉ NOU DE S. FRANCESC
 núm. 27, pis 2.^{on}
 BARCELONA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA
 cada trimestre
 ESPANYA, 8 rals.
 CUBA Y PUERTORICO, 14.
 ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

LO DEJUNI.

Un servidor de vostés, com molts altres de la mèva edat, vaig estudiar retòrica y poètica al Institut ab en Coll y Vehí.

Era en Coll y Vehí un bon catedràtich, no hi ha que negarho, bastant rigorós; pero molt ben enterat de l'assignatura que ensenyava, com ho demostra 'l tractat *Elementos de literatura*, que servia de text.

Jo llavors era un noy, tant poch pervertit per l'escepticisme del sigle, que fins passava perque a la dispesa en que vivia, 'ls divendres de quaresma 'm fessin menjar de magre.

Un dia, al estudiar la lliçò, a la plana 52 del llibre de 'n Coll y Vehí, vaig trobarhi 'l següent exemple de descripció:

«Serví luego á un clerigon un mes (pienso que no entero) de lacayo y dispenser: era un hombre de opinion: Su bonetazo calado, lucio, grave, cari-lleño, mula de veintidoceno, el cuello torcido á un lado, y hombre en fin que nos mandaba á pan y agua ayunar el viernes, por aborrrar la pitanza que nos daba. Y él comiéndose un capon (que tenia con ensanchas la conciencia, por ser anchas las que teólogas son), quedándose con los dos alones cabezeando, decia al cielo mirando: —«¡Ay ama qué bueno es Dios!» Dejele en fin, por no ver santo que, tan gordo y lleno nunca á Dios llamaba bueno sino despues de comer»

Aquests versos tant irreverents contra 'l clero, son de un frare, Tirso de Molina; y están posats com exemple en lo Tractat de retòrica, escrit per un neo, en Coll y Vehí.

Y com que serveixen d' exemple, jo 'ls vaig pendre com á tals, no sols baix lo punt de vista retòrich, sino també baix lo punt de vista moral. En Tirso de Molina y en Coll y Vehí van ensenyarme á menjar un bon bifteck los divendres de quaresma, y com hi ha mon, que 'u necessitava, perque 'l magre que feyam á la dispesa, era més magre que paga de soldat, y 'm deixava més decandit que un' ànima en pena.

Perdoni 'l lector si hi comensat aquestes ratllas evocant un recort de la mèva primera joventut; pero jo crech que quan s' estudia una assignatura, es necessari treure profit de lo que s' estudia, y arrancar dels exemples las degudas conseqüencias.

A mi sempre m' ha anat molt bé aquest sistema; y allò de
 á pan y agua ayunar
 el viernes, por ahorrar
 la pitanza que nos daba,

vá obrirme 'ls ulls, y encare recordo que vaig buscar una dispesa menos catòlica y més nutritiva.

Després jo hi sentí á dir que aixó dels dejunis es una prescripció higiènica: que durant la quaresma las sanchs fan moviment, y qu' es precis no engreixarlas massa: que 'ls que van establir los dejunis no sols miravan per l' ànima, sino pèl cos del home, y altres observacions per l' istil.

Jo no soch metje; pero tinch estómach, y l' estómach en certas discussions tè devegadas arguments molt decisius.

Al temps en que vá establirse 'l dejuni, no s' havia inventat encare 'l vapor; pero avuy l' estómach menos instruhit sab una cosa, y es que si á la fogayna no hi ha foch y aygua bullenta á la caldera, la màquina no funciona.

Ademés ¿en qué consisteix lo dejuni?
 En menjar poch al dematí y al vespre, y en cruspirse al mitj dia lo que deixa de menjarse per esmorsar y per dinar, mentres lo que 's menji siga de peix.

Ni més, ni ménos.
 Pero aixó de donar al ventrell de una vegada lo que ben repartidet l' hi faria més goig y més profit, dietèticament es un perjudici y baix lo punt de vista de la mortificació es un absurdó.

Dos exemples bastarán á demostrarho:

Figúrinse á Mossen Joan, capellá grás, panxut, roig, llustrós, que sab explotar bé la seva carrera, y predicar la pobresa entre 'ls feligresos procurant que 'l desprendiment d' aquestos, aixis com los rius van al mar, paguin tribut principalment á casa seva.

Mossen Joan tè una bona cuynera... No 'n faltaria d' altre. ¿Per ventura no hi ha un ditxo que diu, viure com un *senyor rector*?

Ell sab pendre 's las cosas del mon tal com venen; es á dir, entenémnos: tal com venen, no, sino degudament guisadas y ab la seva salsa corresponent, perque ell diu:—¿No ha creat Deu totas las cosas bonas per menjar perque l' home se las menji? ¿No l' hi ha donat una inteligencia superior á la del animal perque las guisi?

Donchs bé, 'ls divendres de quaresma, mossen Joan dejuna, y l' seu dejuni consisteix ab un xocolate al dematí, set ó vuit plats de peix al mitj dia, en los quals hi figuran los confortants de llagostas y calamars, y al vespre... ¡qué dimontri!... Al vespre se 'n vá al llit, perque ni ménos tè gana.

Y mossen Joan fentho aixis compleix ab l' Iglesia.

Are aném á n' en Joan, qu' es un picapedrer que ha quedat sense feyna.

Aquest per esmorsar se menja una arengada; y sense considerar si barreja ó no barreja, arriba al mitj dia y entra de patatas fregidas ab cansalada, producte de las raccions que reparteixen al carrer del Parlament.

Al vespre un tall de bacallá y unas quantas monjetas y prou.

Y aqui tenen á n' en Joan picapedrer que no ha cumplert ab l' Iglesia, perque ha menjat cansalada en divendres de quaresma.

O sino, que fassi la proba: que vaja á confessarse ab mossen Joan, y es capás de negarli l' absolució perque ha trencat lo dejuni.

P. DEL O.

EN CARLETS.

AL MEU AMICH LO DISTINGIT PINTOR D. JOSEPH MASRIERA.

Lo qui no haja vist la nostra platxa á l' estiu, ja pot ferse compte que li manca veure lo millor que hi ha á Barcelona. Sembla l' Habana: allí per feynejar tothom va á la fresca, ab mànega de camisa, barret de palla y en quant á las calsas son tan amplas que l' ayret s' hi recreya entrant y sortint com en Palou á la Pobla. Los que trafiquejem, qualsevol diria que som parents; las fesomias las tenim tots per un mateix seguit d' enmascaradas; ab un *conqué*, que may ningú s' erra de subjecte; mes aviat lo dia que las portem netas 'ns tenim de fer lo sério per forsa, perque un no sab ab qui 's parla.

Allò es un recreyo; tothom treballa, y si hi ha poca curiositat, vol dir que la feina s' ho aporta, y nosaltres manejem la riquesa qu' entra al reyne y la qu' en surt. Aquí s' afanyan las caixaladas: no hi valen empenyos y memorialis; lo qui no tè bon brahò que plegui, que hi perdrá 'l crédito y 'ls jornals. A nosaltres no 'ns tocan la campana per treballar; lo relotje 'l tenim penjant al aire y es de repetició, vull dir que 'n tenim dos: un al cel, y l' altre al mar que s' hi rabeja tot lo dia. Encara no llambrega per levant lo de debó, ja commensa 'l traspals: las barcas italianas carregadas s' atansan á la platja; uns minyons sapats y morenos, qu' es lo color de la guapesa, arremangats de brassos y de cammas ab caputxas de saca que 'ls hi governan lo cap y las espatllas, s' en entran al mar á ferloshi 'l *rendivú* alleujerint las barcas y trajinant los sarrions en terra. Las collas del Noy-gran, del Gallito y d' en Freixas també entran en dansa; 'ls uns estivan pipas, 'ls altres descarregan fardos, aquells rodolan barrils de petròleo, y 'l que du la caldereta dels untets corra á engreixar los travesos que han de calsar la barca pera que entri llatina sense esforços ni grinyols. Ja 'l que la governa tira un cap en terra del que s' en amparan uns quants posantse de renglera; uns altres molt forstus vestits no mes ab samarreta y calsas de burell talladas á la moda de Mallorca, s' fican á l' aigua y arrambant la esquena als costats de la barca, estampeixen los peus que se 'ls hi clavan en la sorra: donan l' *Oh issa*, fan l' alsaprem y empenyan; 'ls del llivant, arrencan acotant 'l cap y l' espinada posantshi de debó, y entre 'ls crits que animan y las forsas que no s' hi planyen, fan seguir la barca que entra pausada y magestuosa á descansar en un llit de sorra acompañada d' aquell estat major que surt del mar regalant-loshi de las calsas sarrells d' aigua, esbufegant anhelos.

sos y aixugantse las gotas de suor, aqueixas llàgrimas benehidas del treball que cauhen per la cara sense que 'l cor se 'n dolgui.

Mes enllà també 's crida y 's feynejá; 'ls carreters ab la vara alsada s' esgargamellan contra la tossuneria de las bèstias que no volen entrar de reculons, fentloshi mes mancament ab la llengua que ab las obras. Los pesadors del comú introduheixen los ganxos de la romana en los sarrions que atravessats per un samalé sostenen dos xicotassos a quins si lo feixuch del pes los fa acotar l' esquena no 'ls fá desdir la forsa, y 's afina la carga mentres l' escribent posa en xifras las pesadas que li cantan. Los mercaders se las euhen ab los patrons d' Italia despreciant la mercaderia y regatejantla que sembla que vulguin comprar sense dinés. Los patrons que aviat ho tiran a la tremenda, hi prenen tals enquemaradas, y 'n diuhen unas dels Espanyols, que 'ls altres fan com aquell que no 'ls entenen, y 'ls deixan jurar y picar de peus y rebotre 'ls barrets per terra tot fent la mitja riulla y tirant a la tarregada per menuda, cada brassa que fá mes bulto qu' un borrego de Vilanova.

Y en aixó a mí tothom me crida:—Carlets portéume beure;—Arregléu un bolado ab quatre gotas de pintura—Carlitos, apa moute; donam una manilla de pastisser, que 'm vull obsequiar la persona.—Tu, Carlos, aboca dos ditets d' aquell que s' hi veu 'l sol a l' altre banda—Señor Carlos, arregleme usted una americana, 'ns diu 'l carrabiner.—Sogra, destapeune una de las que s' enrabian y bullen a la fresca.—Voy, voy señores, tot s' arreglará, contesto jo molt atrafegat, esbaldint los gots y corrent de una part a l' altra per servir als parroquians. Y quan ningú 'm crida llavors me toca la tanda y m' hi desfego ficantme entremig dels grupos ab lo cistell y 'l canti de llaua cridant: ¡qui refresca! ¡qui bol beure, caballers!...

Y en aquestas 'l sol ja es alt, ab una xafagó que fá que sembla que tot estiga a punt d' arrencar lo bull; y per aixó ningú desmaya; la feyna 's fa y tot se compon ab un rasgo y una diligencia que sembla que vaji ab máquina com a l' estranger: 'ls bultos que van a la Habana s' hi envian; 'ls de Rio-Janeiro avall; las barcassas per Mallorca, arriba també, cap al vapor: aquí ningú 's queda en terra y tot s' envia pel recte al seu destino...

Allí a las deu entra la marinada que blaveja 'l mar ab tornasols com si a dins de l' aigua hi hagués esmeraldas y or fos ab visos de mareperla; la fresqueta que porta 'ns amoreixa la cara ab fregadis suau que sembla que 'ns hi rellisqui seda, y que ben segur que Deu, condolit de tan congoixós treball, nos la envia per aconhortarnos, ab l' aleteig de la seva gloria... Los barcos se gronxan ab reposat desmay, las banderas joguinejan ab l' ayre ensenyantli sos colors llampancs; las onadas van y venen entretenintse calant y descalsant los peus dels treballadors ab xinelas de blanca escuma, y 's respiran olors tan salabrosos que dehuen eixir dels jardins que la mar té amagats dessota l' aigua.

Visca l' estiu que 'm dona treball, y l' alegria no 'm deixa temps per penedirme d' haver vingut al mon. Lo meu Xamós—encara no n' havia parlat—es un gosset que vaig recullir, de color de lanquins ab un accionat tant bufó que li te la cua, que pareix una lletra; las orellas las du escapadas, (que si hagués sapigut qui va ser lo guapo que va tenir aqueix acudit, de la saczejada que li haguera donat a las sevas prou las hi feya creixe que se las hauria de doblegar perquè no li fessin nosa per girar lo coll). Lo Xamós no s' aparta de la vora con mes enfeynat me veu ab los parroquians, fent salts y giravols, y ramenant la cua ab tal seguidesa, que tinch por que algun dia no se l' arrenqui y li vagi en l' ayre. (Es molt vanitós; per mi ja ho coneix que es un adorno). Pobret! potser endevina qu' alló 'm dona pa, y se 'n alegra y m' hó demostra a l' estil dels de la seva classe. Y jo, Mare de Deu! si m' estés bé 'm posaria a saltar y a brincar com ell, quan veig que la venda va seguida, que 'l butxacó se m' ompla de pesas de dos y que, com las formigas, arplego de sobras per ara, y justet per quan vindrá 'l mal temps.

¡Qu' es trist l' hivern! Lo cistell y 'l canti ja no 'm serveixen! Allí s' están aconduhits en un recò del quarto. Los dias son curts; a la platxa no hi tinch res que fer: los treballadors no tenen set y ningú 'm crida ni 's recorda del pobre Carlos. Jo 'm passejo per dalt de la riba ab un mocadoret plé de capsas de mistos, y quan me va bé, arplego dotze quartos, ¡no mes! y 'n tinch poch per mantenirme. Aixó 'm dona una pena que ni goso cridar ni escometre als anants y vinents. Qué trista 'm sembla la platxa! Y la mar neguitejada no 'm dona al veurela l' alegria de l' estiu... Lo cel pareix que amagui aquella blavor tan polida, y 'l sol molts dias no surt a véurem; tant que l' estimo, y tant que m' agrada: si éll, puch dir que de vegadas 'm vesteix y 'm governa, ó sino tremolaria de fret con un infelís que soch.

Qué triga a passar la tongada, y cada dia tinch un nou pesar quan al desfer lo nus del mocador veig que minvan las pessetas que he arplegat a l' estiu! A

mitj dia 'ns n'anem a la fonda; 'l Xamós no salta gayre, sempre 's queda endarrera, y diném; poquet: escudella y olla. Quan m' also de taula penso: es escàs per mantenir un home: y al gos, ¿que 'l deixaré en dejú?..

Mes per aixó, no hi ha temps que no torni; després que l' hivern—que 'm lleva 'l pá—ha fet prou desgracias, y quan ja está cansat de veure que ningú l' estima, que 'ls aucells li fujan de la vora, que 'ls arbres li ensenyen las branca hermas com si estessen amandadas per donarli vergassadas, que l' aygua 's gela y no vol corre pels regarons perquè no 's gaudeixi de sa boniquesa, allavors jo estich alerta, y cada demati me 'n vaig per fora, a Vallvidrera ó al camí d' Horta, y reparo la brotada com ix verdejant a las puntas dels branquillons; los aucells com s' aparian, las flors com se desponcellan y tot com s' alegra y 's torna jove; 'ls galls cantan donant lo bon dia al sol que surt mes matiner; las llocadas s' escapan per las eras ab un piu piu que no sé si riuen ó somiquejan, y 'm quedo tan content que tampoch sé si he de riure ó plorar per benehir a Deu que m' ha escursat la mala tongada.

Després me 'n baixo a la platxa: Carlitos, epl Carlitos ¿d'hont surts? tócala bufó 'm diuhen los riveros; y 'ls carboners molt contents de veurem, rodejantme, donantme encaixadas y copets a l' esquena y fent festas al Xamós que fá uns bots d' agrahit que ni toca de peus en terra. Vatia 'l mon! y qui pot dirne mal si veu que per tot l' estiman!... Jo contesto ab una francesilla que 'ls fa riure a tots; dono llambregada al mar per saludarlo, guayto aquella platxa com está de feyna, y me 'n vaig a casa; compro bolados y rosquillas, enllesteixo 'l cistell y, somhi altre vegada, ¡qui vol beurel qui refresca caballers!...

EMILI VILANOVA.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

Al sald de descans del Liceo s' han organiat los concerts clàssichs. Jo no sèsi 'ls músichs tenen dret d' excomunicarme, per lo que vaig a dir: en tot cas, baixo 'l cap resignat y cayga sobre mi l' anatema de la gent sabia en l' art dels sonidos.

Per mi la música es un art que parla al sentiment: treure'l d' aquí es desnaturalisarlo. Voler que la música fassi pensar, es lo mateix que si un matemàtic se proposés que un problema algebraich fés sentir. $A+B=X$. ¿Qué hi troban en aquest problema? ¿Los excita l' entusiasme?

Donchs lo mateix succeix ab los concerts clàssichs. Jo vaig veure a alguns concurrents que s' adormian: ne vaig veure molts d' altres que avants de acabarse se 'n anavan.

—No 'n fassa cas, me deya un intelligent: es que l' execució no es molt esmerada.

—Será lo que vostè vulga; pero jo en materia de música no soch clàssich, soch romàntich.

La sarsueleta *Petaca y boquilla* estrenada a Nove-dats es original del Sr. Campmany.

¿De qué serveix una petaca y una boquilla? Per passar lo temps, es a dir: per entretenirse.

Donchs lo mateix la nova sarsueleta de 'n Campmany: entreté y fá passar l' estona com un bon cigarillo.

A Romea han estrenat l' obra darrera d' Echegaray *Mar sin orillas*.

No pot negarse que hi ha ideas, pensaments é imatjes que revelan al poeta de sempre. Echegaray es un gegant de la poesia; pero com autor dramàtic no hi ha que judicarlo per *Mar sin orillas*. Es una exageració y no de la bellesa.

La crítica de Madrid ha sigut justa. Esperém que Echegaray sabrá pendre la revenja.

Avuy divendres al Principal se dona un concert a benefici de la familia de D. Anton Altadil. La música d' Ingenyos, lo coro de Euterpe, en Vidiella, l' Amigó, en Tintorer y altres distingits artistas s' han prestat a donar a la familia del malaguanyat escriptor aquesta proba d' estimació.

Lo programa es escullit, y l' objecte del concert no pot ser més laudable.

Se tracta de fer un bé, y l' art com sempre, es en aquesta ocasió l' heraldo de la caritat.

Tots los amichs de l' Altadil, tots los admiradors de Antonio de Padua, ja 'u saben: aquesta nit al Principal. Del concert d' aquesta nit depen que una familia desamparada, reculli lo necessari per trobar per medi del treball, la manera de fer cara a la desgracia.

NI GRASSAS NI MAGRES. (*)

A MON BENVOLGUT AMICH B. ESCUDÉ Y VILA.

Ja fa temps, no sè perque vas entaulá una cuestión per donas, y al veure'u, jo vaig dir: ¡Ja 't planyo Escudé!

¡Per donas escriure tant, embrutant paper!... ¡ni en bromat jo no agafo may la ploma per un *assumpto* semblant!

Grassas ó magres; igual son las unas com las altres... los més lontos, sou vosaitres de disputar per un tal.

Aném per parts. L' un sens' guassa vol la magre y la defensa, ve l' altre, que al revés pensa, dihent:—Per mi, la dona grassa.

Are jo, ab cara molt agre per acabar las questions vinch y 'us dich: Fora rahons... jo no vull grassa ni magre!

¿Quina es més bona?... ¡No 'u sè; per mi cap n' hi ha de bona, perquè al dirne tant sols, «dona»... ja no vull saberhi ré!

Grassa ó magre... ¿quina guanya? No 'u sè pas. Pregunta méva: ¿sabeu si era grassa, Eva ó magre com una canya?

Aquella fou la primera y ho podria discernir; pero are, no 's pot dir res fixo, de cap manera.

Donas!... Efectivament paraula sempre fatal!... que principiá ab un ideal y acaba ab un casament!

¿Qu' es un casat? Un esclau per libre que vulgui sé.

¿Qué guanya? No guanya ré, ¿Qué s' exposa a sé? Un babau!

Donchs ¿perque alabá las donas quan las donas, causa son de que avuy sigui aquest mon lo que 's diu: un mon de... monas?

Comprendrás la rahó méva: ¿Qui al pare Adan vá tentar?

¿Qui 'l vá decidí a pecar? la primera dona; Eva.

Per lo tant está probat que ja la primera dona

no va ser cap mica bona, pues fou l' esca del pecat.

Així 'l que 's casa ¿que treu? ¿la rifa?... No, de segu:

si d' un dos ne fas un hu qu' esta esmenat promte s' veu.

¿Pot se un hu com cal?... Jamay!

donchs al ser un home, espos fa un hu molt mal fet, de un dos sens' trobar perfecció may.

Y encare a voltas se véu que al cap de dotze ó tretze anys per donarli més afanys

l' hu ab un cero ha fet un déu.

¿De que ve 'l costum? Adan va tení una companyera,

y d' una ó d' altra manera tal costum se va acceptant;

més, sabe 'l motiu se logra de que Adan ho vagi fé,

quan del cert se sab ben bé que Adan no vá tenir «sogra».

Y ab tot y aixó y no tenirne la dona 'l féu perdre... ¡ves lo que aquest sexó fou, y es!

¿quin bé, d' ellas, podem dirne?

Aixís es que jo, quan veig que per donas disputéu,

tenint en compte 'l que féu de vergonya 'm ve mareig.

¡Grassas! ¡magres!... Deixéu corra escepcions;... No sè qui ha dit:

—«Sobre gustos res hi ha escrit»— y aixó es cert y no s' esborra.

Aixís, las donas deixéu, penséu lo que 'l refra diu,

no renyiu per tal motiu ni per 'xó 'us encaparréu

Baldomero Escudé y Vila:

á tú ab més afany t' ho dich;

ja sabs que 't vol, ton amich de cor:

SEBASTIÀ GOMILA.

ESQUELLOTS.

Un jove del comers pert l' esposa; l' hi fá un enterro suntuós y després uns funerals més suntuosos que l' enterro.

L' endemá per distreure 's se 'n vá a fer un viatge a Alemania, y comensa a corre la véu de que aquel país l' hi agrada tant, que 's molt fácil que s' hi qued y no torni més a Barcelona.

Gran consternació en la parroquia, perquè 'l jove

(*) Ab los presents versos tanquem la polémica, considerant que si s' allargava massa, podria ser poch agradable als nostres lectors.

vá anarse 'n sense pagar los gastos del enterro y del funeral de la seva dona.

Lo rector vá decidirse á anar á la casa de un amich del jove, dihentli:

- Vosté es amich de fulano de tal.
- Si senyor, vá respondre l' interpelat.
- ¿Qué no podria abonarnos lo compte del funeral y del enterro, y després vostés dos ja s' arregliarian?
- No senyor: no estich autorisat.
- Pero, home, si es amich-séu fassi 'u.
- Es inútil qu' insisteixi.

Lo rector, tornantse roig d' ira, exclama:—Está molt bé; pero entengui, que no pagant, ni aquell enterro ni 'l funeral, á la difunta l' hi farán cap profit.

L' escena es rigurosament històrica.

* * *

Aixó 'm recorda aquella anècdota del célebre conde de Villamediana.

A la porta de una iglesia demanavan caritat per las ánimas del Purgatori.

—Escolti, deya 'l conde: ¿quan s' hi ha de tirar per que un' ánima surti de las flamas?

—Un ducat vá respondre 'l de la bacina.

Lo conde 's tragué de la bossa un ducat, y després de tirar-lo ab la demés monedas, preguntá:

- ¿Ja es fora l' ánima?
- Si senyor, l' hi respongueren.
- Donchs bueno, digué retirant altre cop lo ducat de la bacina, are ja no será tant tonta que vulga tornarhi.

La senmana passada 'l pare Barrios vá anarse 'n al altre barri, disparantse un tiro de revólver.

Quan aquest sacerdot feya un sermó, deyan los neos:—Es un home molt eminent: es un sabi.

Quan organisava peregrinacions deyan:—¡ Ah! aquests capellans son los que 's necessitan: si tots fossen com ell!...

Després d' haverse clavat lo tiro, murmuravan:—¡ Pobret! Tenia un arrel!...

Y are jo usant lo seu llenguatge, diré:—¡ Si tots fossen com ell!...

Naturalment, ab un dia s' acabarian tots los capellans.

Tractan, segons sembla, de construhir lo nou cementiri en los terrenos de la torre dels Aucells de Horta.

Per las inmediacions de aquest terreno hi passa la conducció d' ayguas de Moncada.

De manera que 'ls difunts tornarán á entrar en la seva familia mitj disolts ab l' aygua.

Sempre será una ventatja. Considerant lo gran número d' electors que hi ha al cementiri, podrém dir que á Barcelona bebém aygua electoral.

L' escena passa á la rectoria de Sans.

Un pare de familias se presenta á treure la papeleta per enterrar á un fill. Lo vicari l' hi pregunta:

—¿Quants capellans hi voléu?

Resposta del pare:—Cap.

Surt lo rector y exclama:—¿No hi voléu capellans? Donchs pagant ó sense pagar, vos n' hauréu de dragar al menos un.

Al sentir aixó de dragar, si jo arribo á ser lo pare de familia, no 'm puch contenir y l' hi pregunto:

—Bé ¿cóm vol que me 'l dragui, rostít ó ab such?

* * *

L' arcalde vá intervenir en l' assumpto: l' interessat vá tornar á la rectoria ab dos testimonis: l' arcalde vá negarse á rebre 'ls: vá formarse un expedient, y la criatura vá enterrarse, sense dur cap capellá al enterro.

Y en materia de dragar, lo rector de Sans vá tenir que dragarse la saliva.

Ja ha sortit lo número 2 de la Granizada de Apeles Mestres. Si xispejant era 'l primer, lo número 2 ho es més encare.

Algunas escenas de Carnaval y un quento de gossos es de punta.

Ja 'u saben: cada número no val més que un ralet.

Lo bisbe en una pastoral que acaba de dirigir ab motiu de la senmana santa diu que desitja que las confrarias y 'ls municipis combreguin en incorporació.

Jo crech que 'l Sr. Bisbe desitja que combreguin l' un darrera del altre; per que tots plegats es bastant difícil.

Tocant als municipis ja no es difícil, sino imposible que combreguin. Un municipi es un terme municipal ab las terras, las casas y 'ls habitants.

Sino que 'l Sr. Bisbe preocupat ab aixó de la Passió, no sab que una cosa es lo municipi y un' altra l' ajuntament.

Aquest dia al nostre arcalde vá arribarli la créu.

Y l' endemá 'ls regidors ván anar á fer un xeflis á una torre del arcalde.

Jo ja 'u veig: fan pá y trago per poder portar la créu.

L' escándol de la senmana ha sigut l' estancia al port de Barcelona del vapor *Genil*, un barco que vé ab la bandera de la republica de Liberia, á fer la tracta de blanchs.

Se proposa durlos á Nova Bretanya, pais poblat pels *papús* que ab lo nom ja pagan, ahont hi cau un sol que derriteix las pedras, y hi ha cada malaltia que se 'n dú 'ls homes ab una bufada.

De manera que 'ls infelissos que s' havian deixat enganxar, podian dir ab molta veritat:

—Aném al *altre mon*.

Condicions que 's feyan als emigrants:
Se 'ls prometia una casa y 15 hectáreas de terreno, després de servir 5 anys, barallantse ab los papús.

Y molts d' aquells infelissos que 's creyan que anarse 'n á Nova Bretanya era lo mateix que anarse 'n al Clot, ja 's veyan propietaris y fins electors de la terra dels papús.

Potser molts d' ells somiavan ab las aventuras del *Robinson Petit*.

Lo *Genil* duya moltas armas y pocas eynas.

Haurian arribat á Nova Bretanya, haurian carregat lo barco de lo que haguessin pogut, y com més n' hi haguessin mort, menos n' hauria hagut de mantenir l' administració de la colonia.

Aquests negocis son aixis: més val un tauló de fusta que la vida de un home.

Alejandro Dumas en una novela descriu un negoci de aquest género. Un negociant parlava de anar á poblar una colonia. Feya als emigrants promesas molt seductoras y al mateix temps emilia accions de la seva empresa.

Com més gent reclutava, més accions venia, y arribá l' hora del viatge.

Desembarcaren á una isla deserta: féu acampar la gent, y á la nit, mentres tothom dormia, 'l barco y la tripulació desaparequeren, deixant á aquells infelissos abandonats y sense recursos.

Aixó es la tracta de blanchs, més terrible que la dels negres.

L' autoritat ha privat la recluta del *Genil*.

Havia de fer més: havia de entregar á la justicia als que abusavan de la lley y de la humanitat.

QUENTOS.

En una tertulia. Un senyor diu:

—Eva fou la primera pecadora.

Una senyora respon:

—Es lo que no s' ha probat encare.

—Lo Génesis ho diu ben clar.

—Sr. meu: lo Génesis fou escrit per un home. De segur que si l' hagués escrit una dona, l' introductor del pecat hauria sigut Adam.

Un pobre 's presenta á una societat benéfica, y aquesta decideix socorre'l, entregantli un bono de pá, un de carn y un altre d' arrós.

—¿No més un de cada manera? preguntá 'l pobre.

—¿Qué més necessitáu? ¿No héu dit que erau vos sol á casa vostra?

—Si, es cert; pero precisament demá tinch convidats á dinar.

D' *après nature*, que vol dir copiat del natural:

Aquest dia tres tipos pinxoys atravessan lo Plá de la Boqueria y en linea recta 's dirigeixen davant del aparador del bescambi del carrer de Sant Pau.

Tots tres pegan una llambregada sobre un cabasset plé de cinquenás.

Per últim un d' ells exclama:

—Apa noys, ensalivém, y amunt.

Una vella beata que vá á tolas las iglesias, aquest dia deya á la seva filla:

—Noya, are si que conech qu' estich molt mala.

—¿Y aixó?

—Per que hi perdut la son: De dos ó tres dias ensá, al sermó no puch fer ni una bacaina.

Un diputat sab que un empleat de provincias, mentres ell es á las Córts fá l' amor á la seva dona.

A fi d' evitar que la cosa tinga resultats y no donar un escándol, se dirigeix al ministre y l' hi logra un ascens, mediant lo seu traslado á un' altra provincia.

Lo nombrament del ministre deya:

«Per serveys *escepcionals*, D. Fulano de tal queda nombrat oficial primer de la secció tal de tal provincia.»

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

I.
Dèu lo quart, viuria aquí un home alt, de bona *hu-quatre*?
—Sí, més are dorm al catre ¿qué voléu que 'l cridi?—Sí.
Digui que hi ha l' *hu-dos-tres* que l' hi dú un xich de *tres-hu* de tocino, y que 'm *quatre-hu* de deixarho si ell no hi es.
Y que si no vol baixar que ho diga que jo aniré fins á la *tot* y vindré quan ab mi puga parlar.

COMICH-RICH.

II.
Me havia *tot* fer lo *prima* á lo que preten l' Enrich, y pèl *dos-tres* de la Quima desde 'l moment me 'n desdich.

PAU SALA.

ENDEVINALLA.

Sò petit y faig molts grans als que ab sort á mi 'm festeijan: tots de petits ja 'm voltejan y per mi son botavans.
Lo dolent faig tornar bó, lo bó faig tornar dolent; y es goig de molta gent lo tancar-me en un recó.

SIRENA.

QUADRAT DE PARAULAS.

Omplir los pichs ab lletas, que vertical y horizontalment digan: 1.º ratlla: lo qu' espanta á las criaturas. 2.º per beure aygua. 3.º Lo que no agrada á ningú rebre'n. 4.º Lo que se sol fer ab la roba.

A. J. C.

TRENCA-CLOSCAS.

Lo gat i gata li crian.

Formar ab aquestas paraulas lo titol de una producció catalana.

PIPETA.

PROBLEMA.

Preguntavan á un botiguer sobre las pessas de roba que tenia á la botiga, y contestá:—Si n' hi hagués la $\frac{1}{8}$ part més de las que hi há, més la $\frac{1}{8}$ part del $\frac{1}{8}$, més 12 serian 110 pessas. Se desitja saber las pessas de roba que tenia á la botiga.

P. OGNIMOD.

GEROGLIFICH.

+ 3 S
A I I O 9^e
b r I a t
I K L
I
T
II OR
I ?

FIL FORT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*Vinagre*.
2. IDEM 2.ª.—*Raspa*.
3. ENDEVINALLA.—*Blé*.
4. MUDANSA.—*Cinch, vinch, tinch*.
5. TRENCA-CLOSCAS.—*Canari*.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Martina*.
7. CONVERSA.—*Isabel*.
8. GEROGLIFICH.—*La justicia divina ho comporta tot.*

ANUNCI.

MEDICAMENTS DEL DR. WOOM, NORT-AMERICÁ.
Aixarop lactífich per aumentar la cantitat y calltat de la llet. Interessantíssim per mares y didas.
Aixarop pectoral per curar tota classe de Tos y demés enfermaments del plt.
Aixarop antidiarreich-estomacal per combatrer tota classe de diarreas y malalties del ventrell.
Uncins dipòsits en Barceloua, Gener, Petritxol, n.º 2, Jaraberia y Farmacia de Grau Inglada, Rambla de las Flors n.º 1.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, fill, Arch del Teatro, 21 y 23.

COSAS.

Aixó de viure de franch als claustros de la Catedral, ja s' ha acaba' ¡Ala! Mudèu de casa.

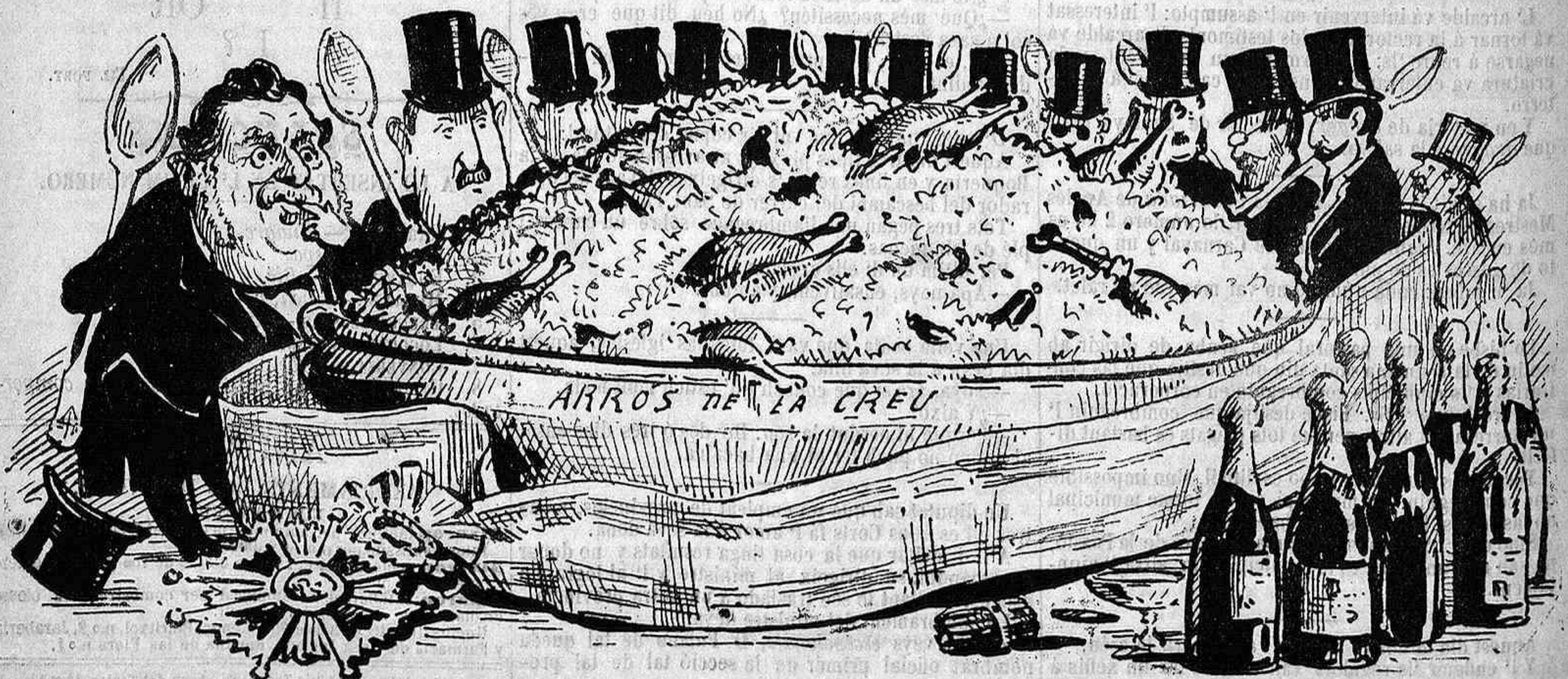
—Sant Papa-dinero, patró del Cabildo.

¡Ja veuhen lo qu' está passant en aquests barris!

¿Qué diu, que aquest any no podrém cridar juli? Ja veurán quin juli s' armará.

Una gran créu y un gran arrós.